

Projekt

z dnia 17 października 2019 r.

Zatwierdzony przez .....

**UCHWAŁA NR XVI/.../19
RADY MIEJSKIEJ W AUGUSTOWIE**

z dnia 24 października 2019 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii Miasta Augustowa na 2020 rok

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 w związku z art. 7 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506, 1309, 1571, 1696) i art. 10 ust. 1 – 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r. poz. 852, 1655) Rada Miejska w Augustowie uchwala co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii Miasta Augustowa na 2020 rok, zwany dalej „Programem”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Na sfinansowanie zadań wynikających z Programu przeznaczają się środki pochodzące z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w wysokości 100 000 zł.

§ 3. Wykonanie Uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Augustowa.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą od dnia 01 stycznia 2020 roku.

Przewodnicząca Rady
Miejskiej w Augustowie

Alicja Dobrowolska

Załącznik Nr 1 do uchwały Nr XVI/.../19

Rady Miejskiej w Augustowie

z dnia 24 października 2019 r.

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii Miasta Augustowa na rok 2020

Podstawą prawną działań związanych z przeciwdziałaniem narkomanii są:

1. Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 roku (Dz. U. z 2019 r. poz. 852, 1655).
2. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 roku (Dz. U. z 2018 r. poz. 2137, 2244, z 2019 r. poz. 730).
3. Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (Dz. U. 2019 r. poz. 1507, 1622, 1690).
4. Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku (Dz. U. z 2019 r. poz. 1111, 924).
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390, z 2019 r. poz. 730).
6. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 (Dz. U. z 2016 r. poz. 1492).
7. Uchwała Nr XXIX/263/2016 Rady Miejskiej w Augustowie z dnia 5 grudnia 2016 r. w sprawie Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasto Augustów na lata 2017-2025.
8. Uchwała Nr XXXII/294/17 Rady Miejskiej w Augustowie z dnia 21 lutego 2017 w sprawie Programu Wspierania Rodziny na lata 2017-2019 Gminy Miasta Augustów.
9. Uchwała Nr V/53/19 Rady Miejskiej w Augustowie z dnia 31 stycznia 2019 r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Miasta Augustowa na lata 2019-2021.

Wprowadzenie

Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r. (art. 10) nakłada na gminę obowiązek prowadzenia działań związanych z przeciwdziałaniem narkomanii, jako zadania własnego gminy, które obejmuje następujące przedsięwzięcia:

1. zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychologicznej i prawnej;
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
4. wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
5. pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Wójt (burmistrz, prezydent miasta) w celu realizacji wyżej opisanych zadań opracowuje projekt Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii, biorąc pod uwagę cele operacyjne dotyczące przeciwdziałania narkomanii określone w Narodowym Programie Zdrowia. Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii stanowi część gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Niniejszy Program jest zgodny z zapisami wspomnianej ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, Narodowym Programem Zdrowia na lata 2016-2020 oraz Gminną Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasta Augustów na lata 2017-2025.

Zadania zawarte w Programie są kontynuacją prowadzonych działań z zakresu przeciwdziałania narkomanii z lat poprzednich oraz rozwijają lokalne działania zgodnie z aktualnymi potrzebami.

Augustów liczy 28 658 mieszkańców (stan na 30.09.2019r.)

Bezrobocie

Dane: Powiatowy Urząd Pracy w Augustowie

W roku 2018 (stan na dzień 31.12.2019) zarejestrowanych było 1.148 osób, w tym 517 kobiet. W I półroczu 2019r. statystyki PUP informują, iż zarejestrowanych było 1021, w tym 462 kobiet.

Osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy	2018	I półrocze 2019
	ogółem	ogółem
Do 30 roku życia	249	197
Do 25 roku życia	108	81
Długotrwale bezrobotni	672	333
Powyżej 50 roku życia	371	340
Posiadające co najmniej 1 dziecko do 6 roku życia	181	165

Osoby pozostające długotrwale bez zatrudnienia są narażone na wiele negatywnych sytuacji wynikających z pozycji zawodowej i materialnej. Innym ważnym aspektem dotyczącym zjawiska bezrobocia jest niepodejmowanie pracy lub jej porzucanie ze względu na nadużywanie alkoholu.

Bezpieczeństwo socjalne rodziny

Dane: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Augustowie

W roku 2018r. z pomocy MOPS w Augustowie skorzystało rodziny 784 rodzin, w których łącznie było 1.464 osób, w tym 49 rodzin z udokumentowanym uzależnieniem (60 alkoholizm, 4 narkomania).

Na koniec III kwartału 2019r. z pomocy MOPS w Augustowie 687 rodzin, w których było 1.077 osób.

Procedura zobowiązania do leczenia odwykowego

Dane: Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Augustowie

W roku 2018 w związku ze zgłoszonymi sprawami do MKRPA w Augustowie zespół motywujący (w składzie osoba prowadząca i protokolant) odbył 136 posiedzeń (w tym 20 wyjazdowych przy współudziale dzielnicowego).

Podczas pracy członkowie zespołu motywującego prowadzili rozmowy profilaktyczne i motywujące z osobami zgłoszonymi oraz świadkami. W toku prowadzonych przez Komisję działań niektóre osoby zgłoszone podejmowały dobrowolne leczenie ambulatoryjne lub stacjonarne, członkowie rodzin osób zgłoszonych zostali zmotywowani do korzystania ze specjalistycznego wsparcia oferowanego na terenie Augustowa.

W trakcie pracy zespołów motywujących MKRPA podczas rozmów zarówno z osobami zgłoszonymi oraz rodzinami członkowie Komisji poruszali następujące zagadnienia:

- a) prawne aspekty procedury zobowiązania do leczenia odwykowego,
- b) picie szkodliwe i uzależnienie,
- c) leczenie osób pijących szkodliwie i uzależnionych od alkoholu,
- d) wpływ uzależnienia na życie rodzinne,
- e) prawne aspekty przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- f) problem przemocy w rodzinach z problemem alkoholowym,
- g) wpływ doświadczeń z dzieciństwa w rodzinie z problemem alkoholowym na funkcjonowanie osoby w życiu dorosłym,

h) wpływ kontaktów z osobą uzależnioną na funkcjonowanie rodziny.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Augustowie na podstawie art. 24 Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018 r. poz. 2137, 2244, z 2019 r. poz. 730) w 2018 roku skierowała 11 osób na badanie do biegłych sądowych celem wydania opinii w przedmiocie uzależnienia. Na podstawie powyższych opinii Sąd zobowiązał uczestników postępowań do poddania się leczeniu odwykowemu, w 4 przypadkach w stacjonarnych zakładach leczenia odwykowego i w 5 przypadkach w niestacjonarnych zakładach leczenia odwykowego. W dwóch postępowaniach nie została jeszcze wydania opinia.

Od kilku lat członkowie Komisji zwracają szczególną uwagę na potrzeby małoletnich dzieci związane problemami funkcjonowania rodziny osoby uzależnionej, z tego też względu w roku 2018 skierowano do Sądu Rejonowego w Augustowie III Wydział Rodzinny i Nieletnich 5 wniosków o wgląd w sytuację małoletnich dzieci (łącznie sprawy dotyczyły ośmiorga dzieci) w związku z niepokojącymi sygnałami napływającymi do Komisji dotyczącymi sytuacji rodzinnej małoletnich. Przedmiotowe informacje członkowie Komisji uzyskiwali podczas spotkań z uczestnikami postępowań.

W sprawach wpływających do Komisji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych podejmowali następujące działania:

- a) założono 6 procedur „Niebieskiej Karty” (1 procedura dotyczyła małoletnich dzieci) i przekazano do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego Miasta Augustowa.
- b) Przedstawiciel Komisji uczestniczył systematycznie w posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych powoływanych w ramach ZI,
- c) złożono 1 zawiadomienie do Prokuratury Rejonowej w Augustowie o możliwości popełnienia przestępstwa znęcania się nad rodziną (art. 207 Kodeksu Karnego).

Wnioski składane do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Augustowie w sprawie uruchomienia procedury o zobowiązanie do leczenia odwykowego w latach 2016-2018

Podmioty składające wnioski	2016	2017	2018
Policja	36 15 - nadużywanie alkoholu 21 - przemoc w rodzinie z nadużywaniem alkoholu	50 20 - nadużywanie alkoholu 30 - przemoc w rodzinie z nadużywaniem alkoholu	29 9 - nadużywanie alkoholu 20 - przemoc w rodzinie z nadużywaniem alkoholu
Prokuratura Rejonowa w Augustowie	37 2 - znęcanie się fizyczne i psychiczne pod wpływem alkoholu 29 - prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego 4 - posiadanie środków odurzających lub substancji psychotropowych	14 2-znęcanie się fizyczne i psychiczne pod wpływem alkoholu 9-prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego 3-posiadanie środków odurzających lub substancji psychotropowych	9 1-znęcanie się fizyczne i psychiczne pod wpływem alkoholu 8-prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego

	1 - groźby karalne 1 - naruszenie miru domowego		
Sąd Rejonowy w Augustowie	0	2	0
I Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Augustowie	0	6	1
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Augustowie	5 4 - nadużywanie alkoholu 1-przemoc w rodzinie z nadużywaniem alkoholu	19 16 - nadużywanie alkoholu 3 - przemoc w rodzinie z nadużywaniem alkoholu	18 12 - nadużywanie alkoholu 6 - przemoc w rodzinie z nadużywaniem alkoholu
Członkowie rodzin i osoby prywatne	45	30 4 - w czasie przyjmowania wniosku założono Niebieską Kartę	38 3 - w czasie przyjmowania wniosku założono Niebieską Kartę
„Niebieska Linia”	0	0	1 1-przemoc w rodzinie z nadużywaniem alkoholu
Łącznie	123	121	96

Liczba wszczętych przez MKRPA postępowań o zobowiązanie do leczenia odwykowego w roku 2018 zmalała w stosunku do roku poprzedniego o 25 wniosków.

Ilość rozmów ze sprawcami i ofiarami przemocy w toku prowadzonych postępowań

	Rozmowy z osobami zgłoszonymi	Rozmowy z osobami zgłoszonymi - sprawcy przemocy domowej	Rozmowy ze świadkami	Rozmowy ze świadkami - ofiary przemocy domowej
2016	242	99	381	124
2017	222	102	290	131
2018	222	48	350	82

W roku 2018 członkowie Komisji umorzyli 88 procedur, niektóre z nich były prowadzone od roku 2016. Powodem umorzenia ww. spraw było:

- a) podjęcie dobrowolnego leczenia odwykowego przez osobę zgłoszoną (3 procedury),

- b) brak przesłanek wskazanych w przepisach art. 24 i art. 25 Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (68 procedur),
- c) zły stan zdrowia (1 procedura),
- d) prośba rodziny (3 procedury),
- e) zmiana adresu zamieszkania (3 procedury),
- f) wyjazd za granicę (2 procedury),
- g) śmierć osoby zgłoszonej (5 procedur),
- h) odbywanie kary pozbawienia wolności (3 procedury).

Ponadto w 2018 roku pracownik Urzędu Miejskiego w Augustowie odpowiedzialny za obsługę Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych udzielił 40 porad indywidualnych dla osób zgłaszających się do Komisji, które dotyczyły:

- a) uzależnienia i współuzależnienia,
- b) funkcjonowania rodziny z problemem alkoholowym,
- c) przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- d) motywowania do korzystania ze specjalistycznych form pomocy.

W 2019 (dane na dzień 30 września 2019 r.) do w/w komisji wpłynęło ogółem 114 wniosków o wszczęcie postępowania w stosunku do osób nadużywających alkoholu i używających środków odurzających w tym:

- a) 51 wniosków z Komendy Powiatowej Policji w Augustowie z czego 40 wniosków dotyczyło przemocy w rodzinie,
- b) 1 wniosek z Prokuratury Rejonowej w Augustowie za jazdę pojazdem pod wpływem alkoholu,
- c) 22 wniosków z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Augustowie w tym 3 dotyczące przemocy w rodzinie,
- d) 36 od członków rodzin i osób prywatnych,
- e) 1 wniosek z Sądu Rejonowego w Augustowie III Wydział Rodzinny i Nieletnich,
- f) 2 wniosków z I Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej,
- g) 1 wniosek z placówki oświatowej.

W 2019 roku na Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych założono 9 procedur „Niebieskiej Karty”, 8 - krotnie zawiadomiono Prokuraturę Rejonową w Augustowie o możliwości popełnienia przestępstwa znęcania się nad rodziną (art. 207 KK). Skierowano do Sądu Rodzinnego w Augustowie III Wydział Rodzinny i Nieletnich 10 wniosków o wgląd w sytuację małoletnich dzieci oraz 2 wnioski o skontrolowanie wykonywania władzy rodzicielskiej w związku z niepokojącymi sygnałami napływającymi do Komisji. Sekretarz Komisji w toku prowadzonych czynności 8 - krotnie występowała z wnioskiem do Sądu o zmianę postanowienia Sądu z leczenia niestacjonarnego na leczenie stacjonarne. W toku prowadzonych postępowań na podstawie art. 26 ust. 3 Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi MKRPA w Augustowie w 18 przypadkach skierowała akta spraw z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu w stacjonarnym lub niestacjonarnym zakładzie lecznictwa odwykowego.

Do dnia 10 października 2019 roku pracownik Urzędu Miejskiego w Augustowie odpowiedzialny za obsługę Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych udzielił 122 porady indywidualne dla osób zgłaszających się do Komisji, które dotyczyły:

- a) uzależnienia i współuzależnienia,
- b) funkcjonowania rodziny z problemem alkoholowym,
- c) przeciwdziałania przemocy w rodzinie,

d) motywowania do korzystania ze specjalistycznych form pomocy.

Przemoc w rodzinie

Dane: Zespół Interdyscyplinarny Gminy Miasto Augustów

W roku 2018 do Zespołu Interdyscyplinarnego w Augustowie wpłynęło 130 formularzy „Niebieskiej karty” – A.

Instytucja zakładająca „Niebieską Kartę”	Liczba formularzy
Komenda Powiatowa Policji w Augustowie	106
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Augustowie	16
Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Augustowie	6
Placówki oświatowe	2
Razem	130

Zostało powołanych 116 grup roboczych w celu rozwiązania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach. Prowadzono łącznie 126 grup roboczych, w tym 19 grup roboczych, które zostały powołane w 2017r. W okresie od 1 stycznia 2018r. do 31 grudnia 2018r. odbyło się 284 posiedzeń grup roboczych. W toku pracy grup roboczych zakończono 79 procedur „Niebieskiej Karty”, w tym:

- a) 31 w związku z ustaniem przemocy w rodzinie i uzasadnionym przypuszczeniem o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy,
- b) 48 w związku z rozstrzygnięciem o braku zasadności podejmowania działań.
- c) W roku 2019 (stan na 30.09.2019r.) do Zespołu interdyscyplinarnego wpłynęło 92 formularzy „Niebieskiej Kart” – A.

W roku 2019 (stan na 30.09.2019r.) do Zespołu interdyscyplinarnego wpłynęło 92 formularzy „Niebieskiej Kart” – A.

Instytucja zakładająca „Niebieską Kartę”	Liczba formularzy
Komenda Powiatowa Policji w Augustowie	73
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Augustowie	6
Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Augustowie	9
Placówki oświatowe	4
Razem	92

Dostępność do pomocy terapeutycznej i psychospołecznej

Na terenie miasta Augustowa działa Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Poradnia Zdrowia Psychicznego – Poradnia Terapii Uzależnień i Współzależnienia”, jak również Punkt Pomocy dla Ofiar Przemocy w Rodzinie przy ul. Szpitalnej 12A. Poradnia jest finansowana przez Narodowy Fundusz Zdrowia w zakresie: opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień.

Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych oraz rodzin, a także dla osób doświadczających przemocy i osób stosujących przemoc z terenu miasta Augustowa przez Gabinet Psychoterapeutyczny Renata Szyszkiewicz – Dobrowolska przy ul. Kilińskiego 8A

Specjaliści pracujący w punkcie, realizujący terapię uzależnień: psychoterapeuta, specjalista psychoterapii, psycholog, terapeuta par, instruktor terapii uzależnień i konsultant ds. przemocy w rodzinie.

Prowadzenie psychoedukacji indywidualnej dla osób nadużywających alkoholu, narkotyków i innych środków psychoaktywnych, uzależnionych, członków ich rodzin oraz dla osób współzależnionych, prowadzenie indywidualnych konsultacji psychoterapeutycznych dla osób doświadczających przemocy, rozpoznawanie przemocy w rodzinie, wsparcie dla osób doznających przemocy, interwencyjne udzielanie

wsparcia, konsultacje pedagogiczne i psychoterapeutyczne oraz kierowanie do specjalistycznych placówek w celu podjęcia stosownej terapii i leczenia, motywowanie do zmian, udzielanie wsparcia po zakończonym leczeniu odwykowym, konsultacje dla par, konsultacje grupowe. Usługa świadczona jest w okresie: 01.01.2019 r. – 31.12.2019 r. (stan na dzień 30.06.2019 r. - udzielono 326 porad).

Prowadzenie Gabinetu Psychoterapii Justyna Paszkiewicz przy ul. Mostowej 12G

Specjalista psycholog, psychotraumatolog, terapeuta poznawczo-behawioralny, terapeuta dzieci i młodzieży. Prowadzenie konsultacji indywidualnych psychoedukacyjnych, terapii podtrzymującej, terapii długoterminowej, poradnictwa, terapii psychologicznej, terapii poznawczo-behawioralnej, terapii traumy, terapii EMDR, terapii skierowanej do DDA. Współpraca z pedagogami szkół podstawowych. Usługa świadczona jest w okresie: 01.01.2019 r. – 31.12.2019 r. (stan na dzień 30.06.2019 r. - udzielono 202 porady).

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Augustowie prowadzi:

- Grupę wsparcia dla osób z problemami opiekuńczo – wychowawczymi „Szkoła rodzica”,
- Grupę wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie,
- indywidualne poradnictwo psychologiczne.

W partnerstwie ze Stowarzyszeniem na Rzecz Pomocy Społecznej w Augustowie prowadzone są punkty poradnictwa prawnego i psychologicznego. W roku 2018 z poradnictwa prawnego skorzystało 101 osób, z poradnictwa psychologicznego 44.

Augustowskie Stowarzyszenie Abstynentów KLUB TĘCZA ul. Ks. Skorupki 6

Klub TĘCZA jest to miejsce do którego mogą zgłosić się osoby uzależnione od alkoholu, osoby współuzależnione, a także inne osoby promujące trzeźwy styl życia, wszyscy ci którzy pragną w jakikolwiek sposób wesprzeć swych bliskich czy znajomych w walce z chorobą alkoholową.

W klubie odbywają się zajęcia terapeutyczne indywidualne i grupowe ponadto zajęcia socjoterapeutyczne dla dzieci i młodzieży. Odbywają się także spotkania – Mitingi: AA Grupa „Nie ma mocnych”, DDA Grupa „Teraz My”, Al-Anon Grupa „Promyk”, AA Grupa „Maj”.

Punkt konsultacyjny prowadzony jest przez instruktora terapii uzależnień i współuzależnienia, który udziela porad podczas spotkań indywidualnych. Prowadzone są także zajęcia grupowe, które mają charakter edukacyjny na temat uzależnienia i radzenia sobie z uzależnieniem bliskiej osoby. Średnia liczba uczestników 7-11 osób.

W grupie wsparcia dla osób doświadczających przemocy, prowadzonej przez psychoterapeutę, są zajęcia mające na celu zdefiniowanie zjawiska przemocy w ujęciu psychologicznym (elementy psychoterapii), społecznym i prawnym. W trakcie przeprowadzanych spotkań osoba potrzebująca uzyskuje pomoc psychoedukacyjną, terapeutyczną i prawną, która może przyczynić się do podjęcia próby zmiany funkcjonowania, do ochrony jej dóbr osobistych i materialnych, do podjęcia działań skierowanych na powstrzymanie przemocy. Średnia liczba uczestników: 5-10 osób.

Grupa wsparcia i rozwoju osobistego z psychologiem. Celem tej grupy jest wzajemne wsparcie emocjonalne, pomoc w przezwyciężaniu problemów i rozwiązywaniu ich. Średnia liczba uczestników: 5-10 osób.

Ponadto prowadzone są zajęcia socjoterapeutyczne dla dzieci – w dwóch grupach wiekowych. Na zajęciach dzieci uczestniczą w treningu umiejętności społecznych, uczą się technik relaksacyjnych w postaci muzykoterapii, bajkoterapii i arterapii. Średnio w zajęciach uczestniczy 12-16 dzieci.

Działania profilaktyczne dla dzieci i młodzieży

W mieście Augustów funkcjonuje 5 placówek wsparcia dziennego - Świetlic (4 placówki prowadzone są przez organizacje pozarządowe, jedna przez gminę).

1. Świetlica Społecznej Organizacji Przyjaciół Dzieci „Przystań” w Augustowie – liczba miejsc 37,
2. Świetlica Katolickiego Towarzystwa Służby Dzieciom Hospicjum w Augustowie- liczba miejsc 25,
3. Świetlica Fundacji „CORDIS” - Dom Opieki nad Dzieckiem w Augustowie – liczba miejsc 25,

4. Środowiskowe Ognisko Wychowawcze TPD Oddział w Augustowie – liczba miejsc 25.
5. Świetlica „Nasza Ostoja” przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Augustowie – liczba miejsc – 20.

Szczegółowy opis przeprowadzonych działań znajduje się w sprawozdaniach rocznych z realizacji poszczególnych gminnych Programów, sprawozdania są przekazywane co roku Radzie Miejskiej.

Obszary problemowe

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii Miasta Augustów na rok 2020 został opracowany na podstawie dokumentów krajowych i lokalnych, uwzględniając lokalne potrzeby.

Program jest zgodny z obowiązującymi przepisami prawnymi, Narodowym Programem Zdrowia na lata 2016–2020 oraz stanowi część Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasta Augustów na lata 2017-2025.

Diagnoza lokalnych problemów społecznych na terenie Augustowa oraz badanie ESPAD przeprowadzone w roku 2018 zawiera przydatne dane o zjawisku narkomanii. Szczegółowe wnioski i podsumowanie wyników badań dotyczące problemu uzależnienia od narkotyków znajdują się w wyżej opisanym dokumencie, stanowiły podstawowe źródło do określania działań do wdrażania w 2020r. Wyniki badań lokalnych zestawione zostały z wynikami ogólnopolskimi badań ESPAD Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną z 2015 roku. Poniżej zostały zamieszczone najistotniejsze informacje z ww. opracowania.

Do szerokiej grupy innych niż alkohol i tytoń substancji psychoaktywnych należą takie substancje legalne jak leki przeciwbólowe i nasenne czy substancje wziewne oraz szeroka gama substancji nielegalnych. Pod pojęciem substancji nielegalnych rozumiemy tu substancje, których produkcja i obrót nimi są czynami zabronionymi przez prawo. Badanie przeprowadzono wśród uczniów gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych. Z deklaracji respondentów badania wynika, że najbardziej rozpowszechnioną/ znaną substancją psychoaktywną jest wśród młodzieży marihuana lub haszysz (82% młodszy i 84% starsi), amfetamina (77% młodszy i 74% starsi), kokaina (75% młodszy i starsi), grzyby halucynogenne (73% młodszy, 70% starsi). Do mniej znanych substancji należą: „Kompot”, Metadon, GHB. Co 4 gimnazjalista i 37% licealistów w Augustowie chciało kiedykolwiek spróbować przynajmniej jednego ze ww. środków. Marihuana była używana kiedykolwiek w życiu 15% ankietowanych, a ostatnim roku kontakt z substancją miało 13%. 8% młodszych uczniów zażywało środek w ostatnim miesiącu. W próbie uczniów starszych, do kontaktu z marihuaną kiedykolwiek w życiu, przyznało się 35% uczniów, z czego 5% zażywało środek 10 - 19 razy. 5% zażyło substancję 20 - 39 razy, kolejne 5% uczniów używało marihuany 40 i więcej razy. Do używania marihuany w ostatnim roku przyznaje się 30% uczniów. W gronie tych osób 11% zażywało substancję 1- 2 razy, 4% zażywało ją 3 – 5 razy, 6% zrobiło to od 6 do 9 razy. Pozostali uczniowie robili to częściej. W ostatnich 30 dniach przed badaniem marihuany używało 13% badanych. 8% zrobiło to 1-2 razy, 4% 3 - 5 razy, a pojedyncze odsetki badanych częściej.

Największa ilość gimnazjalistów 9 %, sięgnęła po leki uspokajające i nasenne. Są to środki legalne, a co za tym idzie dużo bardziej dostępne. Spośród tych osób 3% zażywało te substancje w ciągu ostatnich 30 dni. Z deklaracji uczniów wynika, że 9 % gimnazjalistów łączyło alkohol z marihuaną. Pojedyncze odsetki badanych deklarują, że zdarzyło im się zażywać pozostałe wymienione substancje. Współczynnik ten waha się między 1 a 3 %.

Wśród licealistów wyższy jest współczynnik zażywania wymienionych substancji 19% reprezentantów starszej grupy spożywało alkohol razem z marihuaną –12% robiło to kiedykolwiek w życiu, dodatkowo 5% zdarzyło się to w ostatnim roku a 2% w ostatnim miesiącu. 14% licealistów zażywało leki uspokajające bez przepisu lekarza. Niewielki odsetek respondentów + - 1% zadeklarowało zażywanie innych substancji psychoaktywnych.

Gimnazjaliści zażywający leki uspokajające i nasenne bez przepisu lekarza robili to 1-2 razy (5%). 2% ankietowanych zażywało te substancje więcej niż 40 razy. Alkohol w połączeniu z marihuaną zażywany był przez 4% ankietowanych 1- 2 razy, a 3% 3 -5 razy; 2% udzieliło odpowiedzi 40 lub więcej razy.

11% licealistów łączyło alkohol z marihuaną 1 - 2 razy, 6% robiło to 3 - 5 razy. Warto zauważyć, że 2% deklaruje, że spożyło mieszankę 40 lub więcej razy. Leki uspokajające bez przepisu lekarza były

zażywane 1-2 razy przez 8% ankietowanych, pozostali ankietowani spożywali je częściej, a 1% spożył substancje 40 i więcej razy.

Pierwsza próba zażycia narkotyków lub środków psychoaktywnych: 12% młodszych i 35% starszych wskazało na marihuanę lub haszysz, 5% młodszych i 8% starszych, leki uspokajające bez przepisu lekarza. Pojedyncze odsetki badanych wskazały na inne substancje.

Dominującym źródłem uzyskania narkotyków i środków psychoaktywnych są koleżanki i koledzy. 12% starszych i 4% młodszych uczniów zażywało środek wspólnie w grupie przyjaciół, a 8% starszych i 2% młodszych dostało substancję od kolegi. 4% starszych respondentów deklaruje, że dostało środek od jednego z rodziców.

Głównym powodem, dla którego młodzi decydują się na zażycie substancji psychoaktywnej jest ciekawość, wskazana przez 12% ankietowanych młodszych i 28% starszych. Pojedynczy respondenci przyznają, że chcieli poczuć się na haju, zapomnieć o problemach. Wskazywana jest także nuda, a nawet konformizm.

Respondenci zażywali leki uspokajające lub nasenne bez przepisu lekarza, 11% młodszych i 6% starszych robiło to krócej niż przez trzy tygodnie, a 1% młodszych i 2% starszych przez trzy tygodnie lub dłużej.

Cel główny

Celem programu jest przeciwdziałanie narkomanii poprzez prowadzenie działań profilaktycznych, edukacyjnych i zwiększenie dostępności do pomocy specjalistycznej.

Zadanie 1. Zwiększanie dostępności do pomocy terapeutycznej, psychologicznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od narkotyków i współuzależnionych.

Rekomendowane typy działań:

- wzrost dostępności do specjalistycznej pomocy dla osób uzależnionych od narkotyków, członków rodzin, osób będących w trudnej sytuacji w związku z używaniem narkotyków osób z ich otoczenia,
- upowszechnianie informacji o miejscach pomocy dla osób uzależnionych i ich rodzin,
- prowadzenie różnorodnego poradnictwa dla rodzin, w których występują problemy narkomanii w zakresie przyczyn sięgania po narkotyki oraz ponoszenia szkód zdrowotnych i społecznych używania narkotyków.

Zadanie 2. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii.

Rekomendowane typy działań:

- kształtowanie świadomości zdrowotnej i motywowania do dbałości o zdrowie z uwzględnieniem skutków wynikających z używania środków odurzających, w szczególności wśród dzieci i młodzieży,
- prowadzenie działań edukacyjnych, w tym kampanii społecznych na temat zagrożeń wynikających z używania narkotyków, środków odurzających kierowanych do różnych grup docelowych,
- upowszechnianie informacji na temat dostępu do działań pomocowych dla osób zagrożonych uzależnieniem, uzależnionych oraz ich rodzin,
- podnoszenie kompetencji osób realizujących różnorodne działania na rzecz mieszkańców Augustowa z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania narkomanii,
- prowadzenie programów profilaktycznych uwzględniających tematykę przeciwdziałania zażywaniu narkotyków, środków odurzających.

Zadanie 3. Zagospodarowanie wolnego czasu dzieci i młodzieży poprzez organizowanie aktywnych form wypoczynku (organizowanie ferii i wakacji).

Rekomendowane typy działań:

- organizowanie zajęć w okresie ferii i wakacji z uwzględnieniem prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- prowadzenie różnorodnych zajęć rozwijających zainteresowania i umiejętności dzieci i młodzieży jako działanie niwelujące podejmowanie zachowań ryzykownych,
- wsparcie inicjatyw służących zdrowemu trybowi życia, kształtujących prawidłowe postawy prozdrowotne oraz wzmacniających potencjał zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, rozwój ich umiejętności osobistych i społecznych, również w oparciu o współpracę z organizacjami pozarządowymi.

Zadanie 4. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;

- wymiana informacji, konsultacje, wspólne inicjatywy na rzecz przeciwdziałania narkomanii,
- prowadzenie działań edukacyjnych, w tym kampanii społecznych kierowanych do różnych grup docelowych, w szczególności do dzieci, młodzieży, rodziców na temat zagrożeń wynikających z używania środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP (nowych substancji psychoaktywnych), a także pozamedycznego stosowania produktów leczniczych, których stosowanie może prowadzić do uzależnienia.

Zakładane rezultaty realizacji programu:

1. Większa dostępność do specjalistycznej pomocy skierowanej do osób uzależnionych od narkotyków i osób współuzależnionych.
2. Zwiększenie działań profilaktycznych o problematyce używania narkotyków i środków odurzających, w szczególności wśród dzieci i młodzieży.
3. Ograniczenie zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży w czasie wolnym od zajęć szkolnych.
4. Wzrost świadomości lokalnego społeczeństwa na temat negatywnych skutków wynikających z używania narkotyków oraz miejsc wsparcia skierowanego do osób uzależnionych.
5. Promocja zdrowego życia wśród mieszkańców Augustowa, uwzględniająca negatywne skutki zażywania narkotyków i środków psychoaktywnych.
6. Rozwój i różnorodność działań instytucji i podmiotów realizujących działania z obszaru przeciwdziałania narkomanii.

Źródła finansowania

Finansowanie Programu odbywać się będzie w ramach środków własnych Gminy Miasta Augustowa pozyskanych w 2020 r. z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych, zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Planowana kwota na 2020 r. wynosi 100 000 zł.

Preliminarz Finansowy Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii Miasta Augustowa na 2020 rok na ogólną kwotę 100 000 zł.

- 1) Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej, psychologicznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i współuzależnionych – 30 000 zł
- 2) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie przeciwdziałania narkomanii – 10 000 zł
- 3) Zagospodarowanie wolnego czasu dzieci i młodzieży poprzez organizowanie aktywnych form wypoczynku (organizowanie ferii i wakacji – w tym konkursy ofert dla organizacji pozarządowych) – 60 000 zł.

Za realizację merytoryczną i finansową Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii Miasta Augustowa odpowiedzialny jest Wydział Spraw Społecznych i Administracyjnych Urzędu Miejskiego w Augustowie. Wyniki przeprowadzonych działań w roku 2020 zostaną przekazane w formie sprawozdania Radzie Miejskiej w Augustowie w roku 2021. Sprawozdanie zostanie sporządzone na podstawie informacji uzyskanych od podmiotów uczestniczących w realizacji poszczególnych zadań.

Dane kontaktowe:

Wydział Spraw Społecznych i Administracyjnych, ul. Karola Brzostowskiego 2,
16-300 Augustów, tel. 87 643-80-57, pokój 103

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Augustowie,
ul. Karola Brzostowskiego 2, tel. 87 643-80-65, pokój 101

Uzasadnienie

Art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r. poz. 852, 1655) nakłada na gminę obowiązek prowadzenia działań związanych z przeciwdziałaniem narkomanii, jako zadanie własne gminy i jest prowadzona w postaci gminnego programu przeciwdziałania narkomanii, stanowiącego część strategii rozwiązywania problemów społecznych, uchwalanego corocznie przez radę gminy. Środki finansowe na realizację zadań programu będą pochodziły z opłat za wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych i nie mogą być przeznaczane na inne cele (art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018 r. poz. 2137, 2244, z 2019 r. poz. 730). Szacuje się, iż wpływy do budżetu miasta Augustowa w 2020 roku wyniosą 1 130 000 zł. Z tej kwoty 1 030 000 zł przeznacza się na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Miasta Augustowa na 2020 rok i 100 000 zł na realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii Miasta Augustowa na 2020 rok.

W związku z powyższym zasadne jest uchwalenie Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii Miasta Augustowa na 2020 rok.